

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 11.03.2016
Vår ref.: 2014/11710
Arkivnr.: 461.5

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Vurdering og oversendelse av Fjordbris AS sin klage på Fylkesmannens avslagsvedtak av 30.10.2015 på søknad om tillatelse til utfylling i sjø ved Skallstøperitomta, Jørpelandsvågen, Strand kommune

---

Saken er kompleks på grunn av planstatus, uklar informasjon om og vurdering av nasjonale og regionalt viktige naturverdier i planarbeidet samt risiko for spredning av forurensede sedimenter.

Vi har vurdert de vesentlige moment i klagen slik:

- Gjeldende reguleringsplan er lagt til grunn for vedtaket på vedtakstidspunktet
- Arealplaner for området kan ha mangler knyttet til vurdering av viktige naturverdier i forbindelse med ålegras og elvemunning
- Føre-var-prinsippet er brukt riktig i påklaget vedtak
- Nye forslag til avbøtende tiltak er bedre enn i søknadsrunden, men det er fortsatt en stor risiko for spredning av forurensing
- Ålegrasenger av regional og nasjonal betydning vil bli direkte ødelagt av tiltaket og det er uvisst om de nye forholdene etter utfylling vil bli tilstrekkelige for reetablering
- Ulempene i forhold til påvirkning av naturmiljøet er større enn de samfunnsmessige fordelene ved utfyllingen

Fylkesmannen i Rogaland har vurdert alle relevante momenter i klagen og finner ikke tilstrekkelige grunner til endring. Klagen oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi viser til klage av 30.12.2015 fra Fjordbris AS på Fylkesmannen sitt vedtak av 30.10.2015, og til sakens øvrige dokumenter, se vedlegg 1-20.

Bakgrunn

Med hjemmel i forurensningsloven (heretter *fl.*) § 11 av slo Fylkesmannen søknaden om utfylling i sjø på eiendommene 49/11 og 652, Jørpelandsvågen i Strand kommune.

Fjordbris AS søkte 20.11.2014 om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø i forbindelse med etablering av nytt landareal for fremtidig sentrums- og /eller boligbebyggelse på Jørpeland i Strand kommune. Det ble søkt om utfylling av ca. 330 000 m³ sprengsteinsmasser fra Ryfastprosjektet (ny vei/tunnelforbindelse mellom E39 i Stavanger og riksvei 13 i Strand). Utfyllingen vil samlet berøre et sjøbunnsareal på ca. 56 000 m², og nytt landareal vil etter utfylling kunne bli ca. 20 000 m².

I 2009 hadde Fylkesmannen samme sak inne til behandling etter forurensningsloven. Tiltaket var da vesentlig mindre enn det som nå er omsøkt. På grunn av krav om reguleringsplan for utfyllingen, ble saken ikke ferdigbehandlet på det tidspunktet. Grunnet vesentlige endringer fra forrige søknadsrunde (størrelsen og omfanget av utfyllingen), nye opplysninger om naturmangfoldet i sjø, samt krav om vurdering etter naturmangfoldloven (heretter *nml.*), ble søknaden lagt ut på ny høring.

Da vedtaket ble fattet var det godkjent reguleringsplan for utfyllingen (vedlegg 16) og for landarealet fra 2008 (vedlegg 15). Strand kommune har arbeidet med en ny områdeplan for Jørpeland sentrum som ble vedtatt 24.02.2016 (vedlegg 17). Under begge disse planprosessene har Fylkesmannen påpekt manglende dokumentasjon vedrørende naturmangfold og forurensning (vedlegg 19). Det har også vært en omfattende dialog med søkers konsulent for å innhente kunnskap i forhold til påvirkningen tiltaket vil ha overfor naturmiljøet.

Fylkesmannen ga 30.10.2015 avslag på søknaden om utfylling i sjø med bakgrunn i hovedsakelig tiltakets påvirkning på kartlagte ålegrasenger (vedlegg 2 og 8) og fare for spredning av forurenset sediment. Vi omtaler heretter vårt opprinnelige vedtak som «avslagsvedtaket».

Fjordbris søkte og fikk forlenget klagefrist frem til 31.12.2015, grunnet stort arbeidspress hos geoteknisk prosjekterende som skulle foreta en gjennomgang av begrunnelsen for avslaget (vedlegg 12). På vegne av Fjordbris har S.K. Langeland AS påklaget avslagsvedtaket. Klagen er sendt ut til sakens parter, og vi har etter det mottatt fem merknader til klagen (vedlegg 14).

Vi har ikke mottatt andre klager på avslagsvedtaket.

Klagers anførsler og Fylkesmannens vurdering av disse

Innledende presiseringer

Utgangspunktet etter fl. § 7 er at forurensning er forbudt, med mindre særskilt tillatelse foreligger etter fl. § 11. Etter fl. § 11 femte ledd skal det ved avgjørelsen av om en slik tillatelse skal gis, legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter nml. § 7 skal prinsippene fastsatt i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet i alle saker som berører naturmangfold, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Regelverket åpner for en bred, skjønnsmessig vurdering. Forurensningsmyndigheten kan legge et forholdsvis vidt skjønn til grunn i avveiningen av om tillatelse skal gis eller ikke, og eventuelt på hvilke vilkår. Det vil imidlertid bare være aktuelt å innvilge en tillatelse dersom utfylling er

forsvarlig i forhold til hensynet til biologisk mangfold og miljøet for øvrig, jf. spesielt nml. § 10, som sier at en påvirkning på et økosystem skal vurderes ut fra en samlet belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Vi vil i den videre fremstilling vurdere klagen etter klagers inndeling i seks hovedelementer.

Klagers anførsel 1 – Forholdet til gjeldende reguleringsplaner

Klager anfører at forholdet til reguleringsplan «Fjordbris - skallstøperitomta» vedtatt i 2008 ikke er reflektert i avslagsvedtaket, og i prinsippet blir det derfor feil når vedtaket viser til at «*det ikke eksisterer endelige planer for bebyggelsen som skal etableres på fyllingen*».¹

Videre anfører klager at fravær av klage(r) fra Fylkesmannen eller andre på Strand kommune sin detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen av 12.11.2014, gir grunnlag for å mene at de i tilstrekkelig grad har imøtekommet dokumentasjonskravene som Fylkesmannen sikter til i sitt brev til Strand kommune av 15.04.2014 (vedlegg 19).

Fylkesmannens vurdering av anførsel 1

Fylkesmannen skal ved vurdering av om utslippstillatelse kan gis til et tiltak alltid vurdere om tiltaket er i tråd med gjeldende arealplan. På vedtakstidspunktet var det ikke vedtatt en endelig reguleringsplan for boligbebyggelse på utfyllingen, noe som er referert i vår avgjørelse.

Forurensningsmyndigheten kan ikke uten samtykke fra vedkommende planmyndighet gi tillatelse etter § 11 dersom dette er i strid med gjeldende planer etter plan- og bygningsloven. Vi har tatt saken opp til behandling. Det betyr at vi har ansett planen for tilstrekkelig planavklart i forholdet til vedtak etter forurensningsloven.

Sitat fra vårt avslagsvedtak:

«Vi påpekte også i brev av 01.04.2015² at den delen av planen som omfattes av reguleringsplan 1130201304 for utfyllingen, ikke er tilstrekkelig planavklart. Det eksisterer ikke endelige planer for bebyggelsen som skal etableres på fyllingen, men i «Områdeplan for Jørpeland sentrum» (plan 1130201210), går det frem at det er planlagt etablert boliger på utfyllingen. Denne planen er ikke endelig vedtatt».

Vi har i avgjørelsen av utfyllingssøknaden lagt til grunn vedtak i reguleringsplanen «Fjordbris – skallstøperitomta» fra 2008:

*«KOM-032/08 vedtak:
Reguleringsplanen godkjennes slik det ble lagt ut til offentlig ettersyn, og med de reguleringsbestemmelsene som fremgår av vedlegg datert 3.1.08, men med den endring at boligdelen og de forhold som omhandler denne tas ut av reguleringsplanen.»³*

I reguleringsplan «Fjordbris - skallstøperitomta» fra 2008 er altså boligdelen tatt ut.

Strand kommune har ny nylig, 24.02.2016, vedtatt en ny sentrumsplan for Jørpeland,⁴ der det omsøkte utfyllingsområdet med boligbebyggelse er inkludert. Denne ble sendt på høring til oss 09.02.2015, og vi uttalte oss i brev av 01.04.2015 (vedlegg 19). Planen har også vært på 2. gangs

¹ Presis henvisning til klagen, se vedlegg 13

² Fylkesmannens brev til Strand kommune: «Samordna statleg fråsegn til områdeplan 1130201210 for Jørpeland sentrum», datert 01.04.2015, se vedlegg 18.

³ KOM-032/08, se vedlegg 15.

⁴ «Områdeplan for Jørpeland sentrum» (plan 1130201210), se vedlegg 17.

høring, denne har vi imidlertid ikke mottatt fra kommunen, og har således ikke fått mulighet til å uttale oss i siste høringsrunde. I samarbeid med kommunen prøver vi å finne grunnen til at vi ikke har mottatt denne på vanlig måte. Vi vil ettersende opplysninger om det, om de kan finnes.

Vi har i avgjørelsen av utfyllingssøknaden også lagt til grunn Multiconsult sin geotekniske rapport av 17.04.2015, som var vedlagt søknaden. Her følger at det «eksisterer ikke endelige planer for bebyggelsen som skal etableres på fyllingen, men Multiconsult har fått tilsendt en mulighetsstudie som viser ulik utnyttelse av arealet. Hovedsakelig indikerer mulighetsstudien at det er planlagt tilrettelagt for boligbygg og næringsbygg». ⁵ Videre viser vi til vårt avslagsvedtak der vi kommenterer nevnte konsulentrapport:

*«I Multiconsults rapport av 17.04.2015 går det frem at stabilitetsberegningene deres er basert på en mulighetsstudie for hovedsakelig boligbygg og næringsbygg.»*⁶

Vi vurderte at opplysninger fra Strand kommune knyttet til ny reguleringsplan, understøttet opplysningene som fremkom i utfyllingssøknaden. Vi mener derfor at vi i vår avgjørelse av utfyllingssøknaden har lagt til grunn Strand kommune sin reguleringsplan «Fjordbris - skallstøperitomta» fra 2008, opplysningene som fremkom i utfyllingssøknaden sammen med opplysninger fra Strand kommune sitt utredningsarbeid med ny reguleringsplan for Jørpeland sentrum, og endelig opplysninger fra kommunens gjeldende detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen (vedtatt i kommunestyret 29.10.2014), oversendt oss 12.11.2014.⁷

Når det gjelder klagers anførsel om fravær av «klage» fra Fylkesmannen vil vi bemerke at vi ikke har klagerett på reguleringsplaner, men bare muligheter til å gi merknader i høring form av etterlysning av relevante opplysninger og utredninger, faglige råd og eventuelt innsigelse «bare når det er nødvendig ut fra nasjonale og viktige regionale interesser». Etter nml. § 7 er både vi og kommunen forpliktet til å ta hensyn til naturmangfoldlovens prinsipper i saksbehandlingen. For oss gjelder dette uavhengig av hvorvidt kommunen har hensyntatt disse prinsippene i sin saksbehandling etter plan- og bygningsloven (heretter *pbl.*). Fylkesmannen etterlyste i høringen av planarbeidet undersøkelser og dokumentasjon på naturverdiene i sjø. Omfanget av nasjonalt viktige ålegrasenger i området som vil bli dekket eller påvirket av omsøkt fylling, var ikke tilstrekkelig kjent for hverken oss eller Fiskeridirektoratet da vi gav de statlige uttalelsene til detaljreguleringsplanen for utfyllingen. Det var derfor heller ikke tilstrekkelig grunnlag for statlig innsigelse. Fiskeridirektoratet var heller ikke kjent med omfanget av ålegrasenger da de gav uttale til områdeplan for Jørpeland sentrum. At hverken Fylkesmannen eller Fiskeridirektoratet hadde innsigelse til reguleringsplanene, innebærer ikke at Fylkesmannen er avskåret fra å legge vekt på nye opplysninger om naturmangfold og vurdering etter nml.-prinsippene i vår behandling etter forurensningsloven.

I vår uttalelse til Strand kommune (av 15.04.2014) til detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen (vedlegg 19), presiserte og utdypet vi dokumentasjonskravet for en eventuell fremtidig utfyllingssøknad. Etter vår vurdering har det derfor vært forutsigbart for klager at mangelfull dokumentasjon om tiltakets påvirkning på det ytre miljø i detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen, kunne medføre klare begrensninger for hvorvidt og i hvilken grad, detaljreguleringen la føringer for avgjørelsen av utfyllingssøknaden etter forurensningsloven.

⁵ Multiconsult (2015) Utfylling Fjordbris. Stabilitet av utfylling. Beregningsresultater. Datert 17.04.2015. Dokumentkode: 214637-RIG-RAP-005, se vedlegg 3

⁶ Presis henvisning til avslagsvedtaket, se vedlegg 11

⁷ Presis henvisning til detaljregulering for utfylling på sjøbunnen for del av Skallstøperitomta (plan 1130201304)

Via Strand kommunes hjemmeside har vi i ettertid av avslagsvedtaket blitt kjent med at kommunen var klar over de kartlagte ålegrasengene da de vedtok reguleringsplanen for utfyllingen.⁸ Vi ser i saksframlegget av 29.10.2014 at kommunen har lagt til grunn ålegrasengens verdisetting fra Ecofact (verdi B og C), og ikke NIVA sin verdisetting (verdi A). Data fra NIVA sin kartlegging ble gjort tilgjengelig i naturbase 03.10.2014⁹, altså før kommunen valgte å vedta planen.

Dokumentasjonskravet er oppfylt når tiltakshaver/søker fremlegger tilfredsstillende dokumentasjon om tiltakets påvirkning på det ytre miljø. At dokumentasjonskravet er oppfylt, er derimot ikke isolert sett avgjørende for om avgjørelsen av utfyllingssøknaden munner ut i et vedtak om tillatelse eller avslag. At dokumentasjonskravet er oppfylt er en betingelse for avgjørelse, men ikke for vedtak om tillatelse. Det er forurensningsmyndighetens vurdering og avveining av dokumentasjonen, sammenholdt med de øvrige relevante forhold i saken etter regelverket, som er utslagsgivende for avgjørelsen av utfyllingssøknaden.

Dokumentasjon om hvilke naturverdier som finnes i tiltaksområdet ble fremlagt i vedlegg til søknaden av 20.11.2014 (vedlegg 2). Dokumentasjonen gav oss nye, sentrale opplysninger om tiltakets påvirkning på det ytre miljø. Kartleggingen av marine naturtyper avdekket to vitale ålegrasenger lokalisert i utfyllingsområdet. Det omsøkte tiltakets negative påvirkning på ålegrasengene utgjør et hovedelement i vår avgjørelse om avslag jf. vår vurdering i avslagsvedtaket.

Vi vil også bemerke at Naturvernforbundet i Strand (NIS) klaget til Strand kommune på kommunens detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen i brev av 18.11.2014. Denne saken ble behandlet som egen klagesak her hos Fylkesmannen, og klagen ble ikke tatt til følge (vedlegg 20). Klagen omhandlet tre momenter; behov for omregulering ettersom området for utfylling var regulert til friområde i sjø, saksbehandlingsfeil grunnet manglende oversendelse av NIS sine kommentarer i høringsrunden, samt at vedtaket er basert på gamle strømmålinger fra før Jørpelandsvassdraget ble regulert.

Klagers anførsel 2 - Forholdet til arbeidet med ny områdeplan for Jørpeland sentrum

Klager viser til at det pågående arbeidet med ny områdeplan for Jørpeland sentrum er basert på at gjeldende planer blir realisert, noe som vil si at utfyllingen blir etablert i tråd med gjeldende plan. Videre at dersom avslaget blir stående vil dette gi Strand kommune utfordringer med å finne egnede alternative plasseringer av denne type bebyggelse. Klager mener at det skapes en uforutsigbarhet i forvaltningen ved at en tillatelse etter forurensningsloven overprøver gjeldende områdeplan som er under utarbeidelse. I følge klager blir konsekvensen at planer som forutsetter tillatelse etter forurensningsloven i praksis ikke kan anses som juridisk bindende før tillatelse etter særlov foreligger.

Fylkesmannens vurdering av anførsel 2

Vi viser her til at utfylling med formål å «etablere nytt landareal ca. 18»¹⁰ forutsetter en tillatelse etter forurensningsloven. Det er riktig at planer som forutsetter tillatelse etter forurensningsloven ikke kan iverksettes før slik tillatelse foreligger. Slik er det også med alle andre byggetiltak som forutsetter parallelle tillatelser etter annet særlovverk, for eksempel havne- og farvannsloven. Det betyr likevel ikke at reguleringsplaner ikke er juridisk bindende. De gir en juridisk ramme for påfølgende byggesaker. Ideelt sett skal prosesser etter plan- og bygningslova i størst mulig grad

---

⁸ https://innsyn.e-kommune.no/innsyn_strand/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2014021899&Mid1=1040&

⁹ Opplysning i e-post av 22.10.2015 fra Miljødirektoratet v/Egil Postmyr og Terje Krogh.

¹⁰ Presis henvisning til utfyllt søknadskjema for mudring og utfylling, datert 19.11.2014

samordne sektorlovverk, men det erstatter ikke kravet til vurdering etter forurensningsloven/forurensningsforskriften for utfyllinger i sjø og vassdrag.

Strand kommune har rikelig areal avsatt til boligformål, inkludert tomter for leilighetsprosjekter, både på Tau og Jørpeland. Vår vurdering er derfor at Strand kommune ikke har utfordringer med å finne egnede alternative plasseringer for arealer for denne type bebyggelse. Etter vår vurdering foreligger det ikke samfunnshensyn av tilstrekkelig vekt til å tilsidesette de natur- og miljøhensyn som skal ivaretas særskilt av naturmangfoldloven og forurensningsloven.

Ifølge klager blir konsekvensen av avslaget at planer som forutsetter en tillatelse etter forurensningsloven i praksis ikke kan anses som juridisk bindende før denne foreligger. Vi viser igjen til at utfylling med formål å «etablere nytt landareal ca. 18 da» forutsetter en tillatelse etter forurensningsloven. Det er på det rene at en rekke forurensningsproblemer løses best ved en fornuftig planlegging og saksbehandling etter pbl., som er en spesielt viktig lovgivning for å forebygge at miljøproblemer oppstår. Utgangspunktet i regelverket er derfor at forurensnings-spørsmål skal «om mulig» søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner jf. fl. § 11 tredje ledd.

Under høringen av detaljreguleringsplanen som gjelder utfylling var imidlertid ikke nml. vurdert spesielt, utenom en kontrollsjekk i naturbase, se vedlegg 18 (høringsdokumenter). På dette tidspunktet var det ikke registrert ålegrasenger i tiltaks- og influensområdet. Vi viser til vårt brev til Strand kommune om detaljreguleringsplan for utfylling på sjøbunnen av 15.04.2014, vedlegg 19, spesielt siste avsnitt, som lyder:

«Mykje av dokumentasjonen som Fylkesmannen etterlyser over, burde ha vore på plass ved dette offentlege ettersynet av reguleringsplanen. Manglar i dokumentasjon knytt til et planvedtak, vil gjøre at det er avgrensa kor mykje reguleringsplanen kan vektleggast ved ei behandling av søknad om utfylling etter forurensningslova.»

Etter vår vurdering har det derfor vært tilstrekkelig forutsigbart for søker at mangelfull dokumentasjon om tiltakets påvirkning på det ytre miljø i prosessen med detaljregulering for utfylling på sjøbunnen, medfører klare begrensninger for om og i hvilken utstrekning planen vektlegges ved avgjørelsen av utfyllingssøknaden etter forurensningsloven.

Klagers anførsel 3 - stabilitet av fylling

Klagen begrunnes videre med at Fylkesmannen har misforstått de geotekniske vurderingene og at føre-var-prinsippet i nml. § 9 er brukt feil.

Klager har lagt ved et notat fra Multiconsult AS hvor bl.a. Fylkesmannen sine vurderinger relatert til spredningsfaren er kommentert (vedlegg 13). Multiconsult mener at dersom Fylkesmannen avviser søknaden basert på den geotekniske prosjekteringen som er utført og den konklusjonen som er lagt frem, så vil de i praksis sette strengere krav til geoteknisk prosjektering enn de myndighetsbestemte kravene som fremgår av gjeldende prosjekteringsstandarder. Videre mener klager at Fylkesmannens tolkning innebærer en overprøving av pbl., og er derfor overrasket over at en slik tolkning er benyttet som et av argumentene for avslaget.

Fylkesmannens vurdering av anførsel 3

Fylkesmannen er ikke kjent med detaljinnholdet i prosjekteringsstandardene som det henvises til i klagen. Vi er imidlertid kjent med de geotekniske vurderingene som vi har fått oversendt i forbindelse med søknaden.

Avslaget på utfyllingssøknaden er ikke utelukkende basert på den geotekniske prosjekteringen som er utført. Vår avgjørelse om avslag bygger på en bred skjønnsmessig vurdering, gjengitt over jf. innledende presiseringer.

Det følger av nml. § 9 at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 9 første punktum. Forvaltningsmyndigheten skal foreta en sannsynlighetsvurdering av om tiltaket vil påvirke og medføre vesentlig skade på naturmangfoldet etter det som fremgår av kunnskapsgrunnlaget. Påvirkningen på økosystemet er i dette tilfellet i hovedsak de kartlagte ålegrasengene i området med tilhørende arts mangfold, og gytefeltet for torsk. To svært viktige¹¹ ålegrasenger vil bli fjernet som følge av tiltaket, og én vil kunne bli skadelidende. Dette vil igjen kunne ha negativ effekt på bl.a. gyteområdet for torsk.

Videre ønsker vi å presisere at vi er kjent med hvilke effekter tiltaket vil ha for ålegrasengene i tiltaksområdet, jf. vårt avslagsvedtak. Vi er imidlertid usikre på hvor stor negativ effekt spredning av forurenset sediment og partikkelspredning generelt vil ha, i tillegg til hvor stor negativ effekt fjerning av ålegrasengene vil ha på gytefeltet for torsk. Dette gjør at føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i denne saken, og vår vurdering er derfor at føre-var-prinsippet i nml. § 9 er brukt riktig.

Vi vil også bemerke at vi i løpet av søknadsprosessen har fått en forståelse av at geoteknisk detaljprosjektering var utført. I utfyllingssaker hvor sedimentene er rene, og det ikke er registrert verdifulle naturtyper, rødlistede arter etc. som må hensyntas, stiller Fylkesmannen normalt ikke krav til at stabilitetsvurderinger må foreligge før utfyllingstillatelse gis. Vi forutsetter da stabile utfyllinger. I denne saken hvor sedimentene er forurenset og naturtyper er involvert er det derfor vår plikt å kreve stabilitetsvurderinger, jf. kunnskapsgrunnlaget i nml. § 8. Før utfyllingstillatelse kan gis må vi være sikre på at de geotekniske vurderingene er tilstrekkelige, og at det ikke foreligger risiko for massefortrengning/forflytning under og etter anleggsarbeidene.

Klagers anførsel 4 - fyllingens virkning for å hindre spredning av forurensning fra sjøbunnen

Klager anfører at Fylkesmannen har overvurdert risikoen for spredning av forurenset sediment, og at det ikke er riktig å legge avgjørende vekt på føre-var-prinsippet når det gjelder spredning av forurenset sediment. Klager mener at tildekking av sjøbunnen med et 0,5 meter tykt gruslag medfører lav spredningsrisiko, og vil ikke medføre fortrengning av en stor andel av underliggende sedimenter.

Det blir nå foreslått ytterligere tiltak for å redusere spredningsfaren av forurensete sedimenter, og i følge Multiconsult kunne søknadsdokumentene kanskje gitt en mer detaljert beskrivelse og vurdering av tildekkingslag som avbøtende tiltak, men dette må ses i sammenheng med at geoteknisk detaljprosjektering ikke er utført enda, og de mener derfor at tilstrekkelig informasjon er gitt.

Fylkesmannens vurdering av anførsel 4

Ved behandling av utslippstillatelse, kan forurensningsmyndigheten avslå en søknad dersom forurensningsgrunner taler for det og det er avveid i forhold til andre samfunnsmessige grunner.

Vi har tatt utgangspunkt i de dokumenter som er forelagt oss i søknaden. Vår vurdering er at det ikke er sannsynliggjort at de avbøtende tiltak som er beskrevet i søknaden og den etterfølgende dokumentasjon, er gode nok til å ivareta at sedimentert forurensning ikke resuspenderes og blir gjort biotilgjengelig i vannet.

---

¹¹ Ulik verdisetning av ålegrasengene, jf. naturbase og Ecofact sin rapport (vedlegg 2, 8 og naturbase)

I følge søknaden var et tildekkingslag med 0,5 meter puk/gravus tilstrekkelig for å hindre partikkelspredning. At nevnte tildekkingsmetode ofte benyttes i utfyllingsprosjekter, betyr ikke at metoden er tilstrekkelig i dette konkrete tilfellet. Som beskrevet i avslaget, er vi ikke blitt overbevist om at det planlagte avbøtende tiltaket i tilstrekkelig grad vil hindre spredning av forurensede sedimenter. Multiconsult har som oppfølging av klagen presentert forslag til ytterligere avbøtende tiltak for å redusere spredningsfaren av forurensende partikler.

Vår vurdering av ekstra avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurenset sediment:

- Vi er ikke kjent med detaljene rundt forslaget om at tildekkingslaget kan legges ut fra sjøsiden i to overlappende lag, og har således vanskeligheter med å vurdere dette tiltaket.
- At tildekkingslaget bygges opp med finkornede masser (f. eks 0-22 mm) er en vanlig metode å benytte i tildekkingsprosjekter, og vil sannsynligvis være en bedre løsning mht. å hindre spredning av forurenset sediment.
- Bruk av geosynteter/geonett kan, i følge konsulenten, bidra til økt bæreevne, og dermed redusere risikoen for fortrenkning av forurenset gytje. Vi kjenner ikke til detaljer og planer rundt dette forslaget, og har dermed vanskeligheter med å vurdere dette tiltaket.
- Bruk av siltgardin og/eller turbiditetsmålinger kan redusere partikkelspredning i retning ålegrasengen som er lokalisert inne i Jørpelandsvågen.
- Siltgardin hengende til tre meters dyp vil trolig kunne redusere omfanget av spredningen fra utfyllingsmassene noe, men en vil fortsatt kunne få en betydelig spredning av bunnsediment på dypere nivå.

Etter vår vurdering er de foreslåtte avbøtende tiltakene bedre fremstilt i klagen enn i søknaden. Imidlertid vil ingen av de foreslåtte tiltakene ivareta de to ålegrasengene som utfyllingen vil ødelegge. Dette er etter vår vurdering, ut i fra omfanget og plassering av den omsøkte utfyllingen, heller ikke mulig. Vi kommer tilbake til konsulenten sitt moment om nyetablering av ålegraseng senere.

Klager viser til en utfylling som ble utført i forbindelse med arbeider for Jøssang kraftstasjon i perioden 2008 - 2010 ved Grønnes, ca. 600 meter nordvest for det omsøkte tiltaksområdet. Klager har bekreftet ovenfor Fylkesmannen at tiltaket som de sikter til, er regulert av Statens forurensningstilsyn (SFT) sin tillatelse til Scana Steel Stavanger AS for etablering av strandkantdeponi i 2007. Vi er ikke kjent med bunnforholdene ved det aktuelle strandkantdeponiet, men minner om at nml. ble vedtatt i 2009. Da tillatelsen til Scana Steel Stavanger AS ble gitt i 2007, var det derfor ikke lovpålagt å legge prinsippene i nml. §§ 8-12 til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet i alle saker som berører naturmangfold, og heller ikke at vurdering og vektlegging av hensyn til naturmangfold skulle fremgå av beslutningen. I vår avgjørelse av klagers utfyllingssøknad etter forurensningsloven har vi derfor lagt til grunn hensynet til naturmangfold, som anvist i nml. §§ 8-12 jf. nml. § 7.

Videre viser klager også til et utfyllingsprosjekt i Solheimsviken i Bergen. Vi mener imidlertid at også denne sammenligningen ikke treffer. Bunnforholdene i hhv. Solheimsviken og ved Skallstøperitomta er forskjellige. Selv om spredningsproblematikken av forurenset gytje var tema i Solheimsviken, vil vi presisere at det ved Skallstøperitomta også er påvist store mektigheter med leire i det omsøkte utfyllingsområdet. Omfanget av omsøkt utfylling, både i kubikkmeter og berørt sjøbunnsareal er også betraktelig større ved Skallstøperitomta sml. Solheimsviken.

Vi vil understreke at en tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø er stedsspesifikk.

Klagers anførsel 5 - fyllingens virkning på ålegrasenger

Klager anfører at Fylkesmannen har overvurdert betydningen av de to ålegrasengene som berøres av utfyllingen. Det vises til at sportsdykker Leif Bruntveit (pers. medd.) har opplyst om at det finnes flere ålegrasenger enn det som er registrert i Naturbase og i rapporten til Ecofact. Han har selv registrert en 30-40 meter lang eng på motsatt side av sundet hvor fyllingen er plassert, og har også kjennskap til flere lokaliteter langs land mot vest bort til Barkavika. Videre at utenfor Solbakk er det også en eng som ikke er registrert. På denne bakgrunn mener klager at den samlede belastningen på dette økosystemet følgelig er mindre enn det Fylkesmannen har lagt til grunn i sin begrunnelse.

I følge Multiconsult kan det muligens tilrettelegges for nyetablering av ålegraseng på fyllingsskråningen.

Fylkesmannens vurdering av anførsel 5

Naturmangfoldloven krever at beslutninger skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant, jf. nml. §§ 4 og 5, dsmt. 8-12, jf. § 7.

Nml. § 10, om økosystemtilnærming og samlet belastning går ut på at man skal vurdere påvirkningen et tiltak har på et økosystem ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det følger av nml. § 10 at det ikke bare er virkningen av det aktuelle inngrepet isolert som skal vurderes, men også summen av eksisterende og ventelig fremtidig påvirkning på økosystemet og naturtypen. Selv om naturtypen ålegraseng fremdeles har status som livskraftig, erfarer vi her i Rogaland at naturtypen er under betydelig press fra en lang rekke ulike tiltak i den kystnære gruntvannssonen. Vår vurdering er derfor at det bør legges betydelig vekt på den samlede belastningen på naturtypen, for å unngå gradvis forringelse. Vi viser til at ålegraseng er foreslått som utvalgt naturtype etter nml.¹², og at naturtypen er beskyttet i henhold til Bernkonvensjonen og er listet i Rio-deklarasjonen (1992/93:13) med behov for fredning (verneverdig).

Vi har i avgjørelsen lagt til grunn informasjon fra naturbase, Fiskeridirektoratets kartportal, temakart-rogaland, samt Ecofact sin rapport som også beskrevet i vårt avslagsvedtak. Inntil vi mottok klagen, var det ukjent for oss at det finnes ytterligere én ålegraseng på motsatt side av sundet hvor fyllingen er planlagt. Den er imidlertid ikke kartlagt og dokumentert, og vi vet derfor ikke tilstanden og verdien på denne. Når det gjelder opplysningene om at det finnes flere ålegrasenger i Strand kommune, så er noen av disse dokumentert i naturbase, og det har således vært kjent for oss. De aktuelle ålegrasengene i Jørpelandsvågen ligger nær og i tilknytning til Jørpelandsvassdraget. Vi vurderer det derfor som svært viktig, uavhengig av om det finnes andre enger lenger nordvest, å ta vare på disse engene av hensyn til bl.a. sjøørret og ål, som er tilknyttet vassdraget, samt andre marine organismer som er avhengige av ålegrasengene som bl.a. oppvekstområde, jf. vurderingen i vårt avslagsvedtak. Vi begrunner avgjørelsen om avslag særlig med den negative påvirkningen en utfylling i dette ålegrasområdet vil kunne ha på gytefeltet for torsk. Grunnet overlappende ålegrasenger og gyteområde, er utfylling som omsøkt også sterkt frarådet fra Fiskeridirektoratet sin side.¹³

Videre ønsker vi å bemerke at tiltaksområdet ligger i et område der det allerede er gjort store inngrep i forbindelse med industri og boligbygging. Området har tidligere vært belastet av

¹² Direktoratet for naturforvaltning (2012) Høring av forslag til forskrift og faggrunnlag for utvalgte naturtyper. Brev datert 22.05.2012. Ref. 2012/5473 NAK-NK-PJSA.

¹³ Henviing til Fiskeridirektoratet sin uttalelse til søknaden og til klagen, se vedlegg 10 og 14.

forurensende aktivitet, vi peker her spesielt på forurensning fra Skallstøperiet/Scana. Det er registrert forurenset grunn på land, og påvist forurensete bunnsedimenter i strekningen nordvest mot Grøtnes. Ut i fra det vi kjenner til har belastningen på det marine økosystemet i dette området ikke vært uten betydning. Videre har Jørpelandsvassdraget nylig blitt regulert, noe som kan ha endret vannføringen i området. Det er usikkert hvilken effekt dette kan ha hatt for naturmiljøet. I områdeplanen for Jørpeland sentrum inngår det også en rekke fremtidige planer i tilknytning sjøarealene. Det er planlagt en gangbro over til Jørpelandsholmen, i tillegg til båtanlegg og badeplass i Jørpelandsvågen. Spesielt den tredje ålegrasengen inne i Vågen, kan bli negativt påvirket som følge av tiltak og økt aktivitet i dette området.

Eksisterende inngrep som er utført i området, sammenholdt med fremtidige planer gjør at den samlede belastningen på økosystemet (området) etter vår vurdering vil bli uakseptabelt stor dersom utfyllingen, slik den er søkt om, finner sted. Som vi har påpekt tidligere er det et betydelig press på ålegrasenger som følge av ulike tiltak i gruntvannssonen. Mange av de registrerte gyteområdene for torsk i Rogaland finnes også innenfor områder som er utsatt for utbyggingspress.

I vedlegg til klagen skriver geoteknisk konsulent følgende: «*Det kan muligens tilrettelegges for nyetablering av ålegraseng på fyllingsskråningen. Skråningen vil bli relativt slakk og vi antar biologiske rådgivere kan angi premissene for optimale vekst- og lysforhold*».¹⁴

Fylkesmannen mener det er en teoretisk mulighet for ny-/reetablering av ålegras der habitatet ikke blir for mye endret. Man vet imidlertid lite om potensialet for reetablering av ålegras på slike fysisk forstyrrede områder.¹⁵ Tilrettelegging for reetablering av ålegrasenger på fyllingsskråningene vil derfor etter det vi kjenner til være et forskningsrettet tiltak, og vil i dette tilfellet trolig tilsvare en mer symbolsk enn biologisk betydning. Vår vurdering er derfor at det er høyst usikkert hvordan de stedlige marine miljøforholdene vil bli etter utfyllingen er utført, og om de tilfredsstillende krav til gjenvekst av ålegrasenger på fyllingsskråningene. Ålegrasengenes reetableringspotensiale på fyllingsskråningene er såpass usikre, at føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, kommer til anvendelse.

En eventuell tillatelse til utfylling, som følgelig vil skade/fjerne de registrerte ålegrasengene vil kunne skape presedens for behandling av lignende søknader, og vil således kunne føre til vesentlig skade på naturtypen. Etter vår vurdering er de aktuelle ålegrasengene svært viktige for det marinbiologiske mangfoldet i dette området, og en utfylling som omsøkt vil kunne gi negative effekter på gytefeltet for torsk som følge av en reduksjon i oppvekstområder. Vi mener derfor at den aktuelle naturtypen bør bevares mest mulig intakt.

Klagers anførsel 6 - manglende vurdering av fordeler ved utfyllingen

Avslutningsvis anfører klager at Fylkesmannen ikke har vurdert og vektlagt fordelene med utfyllingen.

I følge klager er fordelene at forurenset sjøbunn blir tildekket. Utfyllingen vil gi mulighet for utbygging av sentrumsnære boligenheter, noe som det finnes lite av i Strand kommune i dag. Mulighetsstudien viser at det kan bygges inntil 291 leiligheter på området. Bruk av sprengsteinsmasser fra Ryfastprosjektet vil representere en samfunnsnyttig bruk av disse massene. Etter det klager forstår, blir massene nå plassert på sjøbunnen uten at disse blir nyttiggjort. Klager mener at disse fordelene skulle vært vektlagt i vedtaket.

¹⁴ Presis henvisning til vedlegget i klagen.

¹⁵ Direktoratet for naturforvaltning (2011) Faggrunnlag for ålegraseng (*Zostera marina*). Utkast 14.12.2011, med referanse til Moksnes (2009) Resturera ålegrasenger. Länsstyrelserna Vestre Götaland, Halland, Skåne. Vestre Götalands län, Rapport 2009:26

Fylkesmannens vurdering av anførsel 6

Vi har ikke vurdert det som en samfunnsmessig fordel at sjøbunnen her blir varig tildekket. Først og fremst fordi vi ikke er overbevist om at metoden som er skissert, i dette tilfellet, er god nok til å hindre spredning av forurenset sediment. Vi har derfor ikke vurdert det som sannsynlig at utfyllingen, slik den er søkt om, vil forbedre vannforekomstens kvalitet. De forurensete sedimentene vil også kunne bli tildekket naturlig over tid, som følge av sedimentering.

Fylkesmannen har forstått at tomten er tiltenkt boligbygg. Innvinning av nytt landareal for utvidelse av sentrum kan ses på som en samfunnsmessig fordel, men Jørpeland trenger også stimulering til transformasjon og fortetting mer sentralt i tettstedet. En ryddig avslutning langs sjølinjen er også en fordel med utfyllingen, men dette kan realiseres uten omsøkt utfylling.

Klager hevder at bruk av Ryfastmasser er en fordel med tiltaket, ettersom massene da blir nyttiggjort, og at alternativet er dumping. Fylkesmannen i Rogaland sin forvaltningspraksis er at sprengsteinsmasser skal nyttiggjøres. Vi tillater ikke dumping av overskuddsmasser fra større samferdsels og utbyggingsprosjekt.

Å bruke sprengsteinsmasser til å etablere nytt landareal i samsvar med godkjente planer anser vi som en samfunnsnyttig bruk av slike masser. Dette tiltaket ville imidlertid, etter vår vurdering, ha ført til uakseptable negative konsekvenser for det marine naturmiljø, og vår oppfatning er at ulempene ved denne utfyllingen er større enn samfunnsmessig nytte. Fylkesmannen har et forvaltningsansvar ovenfor nasjonalt og regionalt viktige naturtyper, i dette tilfelle ålegrasenger, og en tillatelse til denne utfyllingen vil skape uheldig presedens i hele fylket.

Motparters merknader til klagen

Fiskeridirektoratet region Sør

Fiskeridirektoratet region Sør støtter Fylkesmannens opprinnelige vedtak i saken, og kan ikke se at det i klagen kommer fram noe som er egnet til å endre deres syn. De fraråder fortsatt på det sterkeste at det tillates deponering av masser slik som omsøkt.

Fiskarlaget Vest

Fiskarlaget Vest viser til sin uttalelse til søknaden, og mener fortsatt at det må tas hensyn til ålegrasengene i området, og deres funksjon i forbindelse med gytefeltene.

Naturvernforbundet i Strand (NIS)

NIS mener det er irrelevant at klager henviser til at søknaden ikke er vurdert opp mot gjeldende reguleringsplan, ettersom Fylkesmannen skal vurdere søknaden opp mot forureningsfare og virkning på naturmiljø. Når det gjelder arbeidet med ny sentrumsplan for området mener NIS at siden Fjordbris bare ligger inne som et lite forslag i en omfattende sentrumsplan, vil ikke dette ha noe å si for arbeidet med denne. NIS minner også om at planen ennå ikke har vært oppe til politisk behandling. Det påpekes også at det er veldig mange boliger til salgs i Strand kommune, samt at byggefirmaer sliter med å få solgt planlagte boligprosjekter. NIS mener at klager gjør et forsøk på å unnlate å legge ved opplysninger, ettersom klager skriver at planvedtaket ikke ble påklaget av Fylkesmannen eller andre. Planvedtaket har tidligere vært påklaget av NIS.

NIS støtter Fylkesmannens tolkning av stabilitetsvurderingene, og påpeker at føre-var-prinsippet er brukt i riktig sammenheng; når det er sannsynlighet for forurenning. Videre mener NIS at risikoen for spredning ikke er overvurdert, den er heller undervurdert. Vannforekomstens kvalitet forverres dersom utfyllingen finner sted.

I følge NIS har Fylkesmannen gjort en riktig vurdering mht. til ålegrasengene. Fylkesmannen har en plikt til å ta vare på nasjonalt viktige naturtyper, og det er ingenting som tilsier at Fjordbris sitt planlagte tiltak er av en art som gjør at ålegrasenger skal ofres. Når ålegrasenger får vokse og utvikle seg vil de også binde og nøytralisere giftstoffer på sjøbunnen. Det skal særdeles viktige samfunnsnyttige interesser til for å ofre særs viktige biotoper for havmiljø, som ålegrasenger. NIS synes det er positivt at klager har fått opplysninger om at det finnes flere uregistrerte ålegrasenger i samme fjord, men mener at det ikke har noe å si i denne sammenhengen.

Når det gjelder klagers moment om at Fylkesmannen ikke har vurdert fordeler ved utfyllingen, så mener NIS at klager prøver å vri negative aspekter ved prosjektet til fordeler. At forurenset sjøbunn blir tildekket, er i dette tilfellet ikke en fordel med utfyllingen. I motsetning til klager, mener NIS at det ikke er riktig at det er lite sentrumsnære boliger på Jørpeland. Sentrumsplanen inneholder også et stort antall sentrumsnære boliger, uten Fjordbris. Det vil ikke skape problem for SVV å bli kvitt Ryfastmassene dersom Fjordbris ikke blir realisert.

Miljøpartiet De Grønne Strand (MDGS)

MDGS kan ikke se at det har blitt hevdet fra noe hold at det er mangel på arealer til boligbygging i/nær Jørpeland sentrum, og mener det er godt nok overskudd på arealer som egner seg til boligbebyggelse i dette området. Når det gjelder klagers moment om eventuell uforutsigbarhet i saker som krever tillatelse, mener MDGS at det er slik et demokrati skal fungere. Dersom avslagsvedtaket blir stadfestet vil dette medføre at utfyllingen tas ut av planen, og dermed medføre noe mer og lengre tid til behandling i forvaltningen. Dette er en nødvendig prosess for å sikre at alle hensyn blir ivaretatt. Planprosessen som foregår må nødvendigvis ta tid i et demokratisk samfunn.

MDGS mener det finnes for mange usikre momenter når det gjelder dette sjødeponiet. Forurenset masse vil bli spredd på flere tidspunkt under utfyllingen, som kan strekke seg over flere år. Videre stilles det spørsmål til usikkerhetene rundt spredningen. Spørsmålene (usikkerheten) gjør at MDGS på det sterkeste advarer mot å gi tillatelse til utfyllingen, og håper at føre-var-prinsippet vil gjelde i en så usikker sak som dette.

Klager sine opplysninger om at det finnes flere ålegrasenger utenfor det aktuelle området kan i følge MDGS ikke vektlegges i denne sammenhengen. MDGS mener at en skal ta NIVA sin verdisetting på alvor. Fagmiljøets vurdering av ålegrasengenes betydning for marine miljø skal respekteres. Det bes om at Fylkesmannen opprettholder sitt vedtak om avslag på søknad om tillatelse til denne utfyllingen.

Olav Hjørungnes

Olav Hjørungnes påpeker at Jørpeland sin sentrumsnære sjølinje må forvaltes i et langsiktig perspektiv og etter føre-var-prinsippet. Viktige spørsmål, ikke minst for kommende generasjoner, må stilles til dette tiltaket. Store områder i kommunen som allerede er regulert kan tas i bruk og dekker behovet for boliger i flere tiår fremover. Han påpeker at sentrumsplanen i tillegg omtaler sentrumsnære boliger i stort monn, samt at eksisterende utbyggere sliter med å selge hus og tomter.

Videre viser han til at i gjeldende reguleringsplan er formålet industriområde, samt at bolig og industri er ingen suksess i utgangspunktet. Det er også store områder nær sjøen på gjeldende industriområde som eventuelt kan omreguleres til boligområder. Videre mener han at det er feil argumentert av klager at et avslag vil skape utfordringer for sentrumsplanarbeidet. Når det gjelder klagers momenter om at Fylkesmannen ikke har tolket stabilitetsvurderingene riktig, så mener han at Fylkesmannen må stå på sine argumenter i avslaget.

Hjørungnes mener at klager motsier seg selv ved at det blir nevnt ytterligere forslag til tiltak for å redusere spredningsfaren, når klager i tillegg mener at faren for forurensning er overvurdert. Tiltakene burde vært presentert i søknaden. Videre stiller han spørsmål ved at klager mener det har blitt lagt for mye vekt på ålegrasengene i avslaget, og mener bl.a. at konsekvensen av å miste ålegrasenger har behov for en utredning. Ettersom ålegrasenger har høy primærproduksjon og binder næringsalter og CO₂, har han vanskelig for å tro at fremtidig vannkvalitet vil bli forbedret dersom ålegrasengene fjernes. Han påpeker at Fylkesmannen har en plikt mht. ålegrasengene, og at dette styrker avslaget. Det bemerkes at Ryfast ikke er avhengig av denne utfyllingen, samt at Jørpeland bør ha en åpen diskusjon om utfyllingens nødvendighet. Avslutningsvis mener Olav Hjørungnes at avslaget er godt begrunnet og forankret i nasjonale retningslinjer, og at avslaget bør opprettholdes.

Konklusjon og samlet vurdering

Etter vår vurdering er opplysningene som er kommet frem i forbindelse med klagen fremdeles ikke er tilstrekkelige til at vi kan imøtekomme klagen og gi tillatelse etter fl. § 11, jf. § 16 og forurensningsforskriften § 22-6, kan gis.

En eventuell tillatelse til utfylling, som følgelig vil skade/fjerne de registrerte ålegrasengene¹⁶ vil kunne skape presedens for behandling av lignende søknader, og vil således kunne føre til vesentlig skade på naturtypen. Etter vår vurdering er de to ålegrasengene svært viktige for det marinbiologiske mangfoldet i dette området, og en utfylling som omsøkt vil kunne gi negative effekter på gytefeltet for torsk som følge av en reduksjon av oppvekstområder. Vi mener derfor at den aktuelle naturtypen bør bevares mest mulig intakt. Risikoen ved planlagt metode og avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensede sedimenter er betydelig, og føre-var prinsippet bør derfor opprettholdes.

Merknader til klage fra Fiskeridirektoratet region Sør, Fiskarlaget Vest, Naturvernforbundet i Strand, Miljøpartiet De Grønne Strand og Olav Hjørungnes støtter Fylkesmannens vedtak.

Fylkesmannen finner ikke at klagen gir grunnlag for å endre vedtaket, og klagen oversendes derfor til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Vi ber Miljødirektoratet samordne vurderingene av ålegrasengenes verdi og betydning med Fiskeridirektoratet som har sektoransvar innen området.

Med hilsen

May Britt Jensen
fylkesmiljøvernssjef

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Marte Kjelby
Saksbehandler telefon: 51 56 87 48
E-post: fmromkj@fylkesmannen.no

---

¹⁶ Ulik verdisetting av ålegrasengene, jf. naturbase og Ecofact sin rapport (vedlegg 2 og 8/naturbase)

Vedlegg:

1. Søknad av 20.11.2014
2. Vedlegg til søknad (kartlegging naturmangfold i sjø)
3. Vedlegg til søknad (geotekniske vurderinger)
4. Vedlegg til søknad (strømmålinger)
5. Vedlegg til søknad (opplysninger fra tidligere søknad i 2009)
6. Korrespondanse innhenting opplysninger (desember 2014 - april 2015)
7. Orientering fra Multiconsult angående forurensning
8. Kart over området, registrerte naturtyper og gytefelt
9. Høringsbrev av 07.05.2015
10. Høringsuttalelser til søknaden
11. Avslagsvedtak av 30.10.2015
12. Forlengelse av klagefrist (søknad og vedtak)
13. Klagen av 30.12.2015 m/vedlegg
14. Motparters uttalelser til klagen
15. Reguleringsplan, datert 11.06.2008
16. Reguleringsplan (plan 1130201304), datert 29.10.2014
17. Områdeplan Jørpeland sentrum (plan 1130201210), datert 24.02.2016
18. Offentlig ettersyn av reguleringsplan (plan 1130201304)
19. Fylkesmannens uttalelser i planprosessene
20. Fylkesmannens klagevedtak av 10.06.2015

Kopi (uten vedlegg) til:

Ina Fjelde og Harald Meland	Tunglandsvegen 21 G	4100	JØRPELAND
Miljøpartiet De Grønne Strand	Nedre Barkvedvei 78	4100	JØRPELAND
Torild Tjensvold	Dir. sæthersgate 32	4100	JØRPELAND
Fjordbris AS	Ryfylkevegen 2591	4120	TAU
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Olav Hjørungnes	Tunglandsvegen 13	4100	JØRPELAND
S.K. Langeland AS	Obstfeldervegen 3	4100	JØRPELAND
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Naturvernforbundet i Strand	Postboks 217	4126	JØRPELAND